

Kulinarne podróże po LGD „Ziemi Chełmskiej”

*Kulinarne podróże
po LGD „Ziemi Chełmskiej”*

Koncepcja i opracowanie:

Lokalna Grupa Działania „Ziemi Chełmskiej”

ul. 11 Listopada 2, pok. 105

22-100 Chełm

e-mail: biuro@ziemiachelmska.pl

www.ziemiachelmska.pl

Wydawca:

PUHP Multiprof Krzysztof Kowalczyk

Chełm 2014

ISBN 978-83-63600-60-0

Publikacja bezpłatna

Kulinarne podróże po LGD „Ziemi Chełmskiej”

to zbiór tradycyjnych przepisów kucharskich przekazywanych od lat, z pokolenia na pokolenie, wśród mieszkańców Chełmszczyzny. Zebrano je podczas przeprowadzonych przez LGD „Ziemi Chełmskiej” konkursów (m.in.: „Jabłkowe różności”, „Ziemniaczane wariacje”, „Tradycyjny sernik pieczony”, „Najlepiej wypieczony chleb wiejski”). Z przyjemnością przekazujemy Państwu te przepisy jako element tradycji kulinarnych, zachęcając do ich wypróbowania. Smacznego!

ZIEMNIACZANE WARIACJE

KARTACZE

Koło Gospodyń Wiejskich Raciborowice Kolonia,
gm. Białopole
Anna Pietraszek, Teresa Wolnicka, Petronela Szadowska,
Anna Repeć, Danuta Kaniosz

Składniki:

- 2 kg ziemniaków gotowanych
- 2 kg ziemniaków surowych
- 10 dag mąki ziemniaczanej
- 10 dag mąki pszennej
- 1 jajo
- 1 łyżeczka soli
- farsz mięsny lub farsz z soczewicy

Wykonanie:

Ciasto: połowę ziemniaków gotujemy i przekręcamy przez maszynkę. Drugą połowę ścieramy na tarce, wyciskamy i łączymy z ugotowanymi ziemniakami, dodając mąkę ziemniaczaną i pszenną oraz jajo. Solimy do smaku.

Farsz: mięso (łopatkę lub szynkę) przekręcamy przez maszynkę, dodajemy cebulę oraz trochę pieprzu i majeranku. Formujemy owalne pierogi, nadziewamy i gotujemy w osolonej wodzie do chwili wyptynięcia około 15 min.

KUĆMOK

gm. Leśniowice

Składniki:

- 1 ½ - 2 kg ziemniaków
- 2 małe cebule
- 3 jaja
- 5 łyżek mąki pszennej
- 1 kg żeberek
- pieprz, sól do smaku

Wykonanie:

Ziemniaki ścieramy na tarce o małych oczkach. Do powstałej masy dodajemy startą cebulę, mąkę, jaja, pieprz i sól. Tak przygotowaną masę wykładamy na blachę (podłużna foremka).

W masę wkładamy wcześniej podduszone z cebulką żeberka. Pieczemy ok. 1 ½ godziny. Po upieczeniu i ostudzeniu delikatnie wykładamy na tackę i polewamy sosem – najlepiej czosnkowym.

Sos czosnkowy:

- 1 mały jogurt naturalny
- 5 ząbków czosnku
- sól do smaku

Sól i czosnek zmiażdżyć i połączyć z jogurtem. Doprawić do smaku. Schłodzić w lodówce.

PIEROŻKI ZIEMNIACZANO-DROŻDŻOWE

Elżbieta Łuczkiwicz, Rakolupy, gm. Leśniowice

Składniki:

- 1 kg mąki
- ½ kg ziemniaków
- ½ kostki margaryny
- 10 dag drożdży
- 5 jaj
- cukier waniliowy
- 1 litr oleju do smażenia
- dżem (według uznania)

Wykonanie:

Ziemniaki obieramy i gotujemy. Odcedzamy i ciepłe mieszamy z margaryną. Gdy ostygną, mielimy. W ½ szklanki gorącej wody rozpuszczamy cukier. Studzimy i dodajemy drożdże. Wszystkie składniki łączymy, starannie zagniatamy ciasto i odstawiamy do wyrośnięcia. Po wyrośnięciu bierzemy małe kulki ciasta, nadziewamy dżemem i formujemy jak pierożki (gotowane z łądną falkaną). Tłuszcz rozgrzewamy i smażymy pierożki. Odsączamy je na papierowym ręczniku i osypujemy cukrem pudrem.

KARTOFLANIEC

Alfreda Mikołajczuk, Dubienka, gm. Dubienka

Składniki na ciasto:

- 1 kg ziemniaków
- 2 szklanki mąki pszennej
- 3 jaja
- ½ szklanki śmietany

Składniki na farsz:

- ½ kg wędzonego boczeku
- ½ kg dowolnej wędliny
- ½ kg pieczarek
- 2 cebule
- żółty ser
- natka pietruszki

Wykonanie ciasta:

Ziemniaki gotujemy i przekręcamy przez maszynkę, dodajemy mąkę, jaja i śmietanę. Wyrabiamy ciasto jak na kopytki i dzielimy na porcje - jedna powinna wystarczyć na wykonanie placka o średnicy 20-24 cm.

Wykonanie farszu:

Boczek, wędlinę oraz cebulę kroimy w kostkę, podsmażamy i studzimy. Farsz doprawiamy do smaku solą i pieprzem.

Z ciasta wałkujemy placki jak na pizzę, o średnicy 20-24 cm. Każdy placek smarujemy koncentratem pomidorowym i posypujemy natką pietruszki. Farsz wykładamy na rozwałkowane placki, posypujemy startym żółtym serem oraz pokrojonymi pieczarkami. Następnie każdy placek zwijamy jak roladę i pieczemy przez ½ godziny w temperaturze 180°C. Upieczony, ciepły kartoflaniec można do smaku posypać startym żółtym serem oraz polać ketchupem.

PLACEK PO LEŚNIEWICKU (PLACEK ZIEMNIACZANY Z GULASZEM)

gm. Leśniewice

Składniki na gulasz:

- 1 kg mięsa wołowego lub wieprzowego
- 2 duże cebule
- 2 czerwone papryki
- ząbek czosnku
- 3-4 łyżki mąki
- 10 - 1 litr bulionu (drobiowego lub warzywnego)
- 1 łyżka koncentratu pomidorowego
- 3-4 ziarenka ziela angielskiego
- 2 łyżki papryki słodkiej w proszku
- kilka łyżek oleju do smażenia
- pieprz i sól

Składniki na placki ziemniaczane:

- 1 ½ kg dużych ziemniaków
- 2 jaja
- 2 czubate łyżki mąki ziemniaczanej oraz 2 łyżki mąki pszennej
- 1 cebula
- sól, pieprz

Do dodania:

Śmietana gęsta 12%, chrzan

Przygotowanie:

Paprykę kroimy w cienkie paski. Mięso kroimy w kostkę, obtaczamy w mące i rumienimy na rozgrzanym oleju, przekładamy do garnka. Na patelni smażymy pokrojoną w kostkę cebulę i również przekładamy do garnka. Dodajemy ziele angielskie oraz przeciśnięty przez praskę czosnek. Zalewamy bulionem i dusimy około 35 min. Po tym czasie dodajemy świeżą paprykę oraz paprykę w proszku. Dusimy, a na koniec doprawiamy solą i pieprzem.

Placek:

Ziemniaki, cebulę i czosnek obieramy i ścieramy na tarce. Dodajemy jaja, mąkę i doprawiamy solą i pieprzem. Smażymy placek na całej patelni. Na połówkę placka nakładamy gulasz i nakrywamy drugą połówką placka. Śmietaną mieszamy z chrzaniem, nakładamy na placek.

PIEROŹKOWE SZALEŃSTWO I NIE TYLKO

PIEROGI Z DUSZĄ (Z DUSZĄ)

Lilla Skibicka, Rogatka, gm. Dubienka

Składniki:

Ciasto:

- 5 dag drożdży
- ½ litra mleka
- 5 łyżek cukru
- 1 kg mąki
- ¾ kostki masła
- 6 żółtek
- 2 jaja
- sól

Nadzienie:

- 15 dag maku
- 40 dag fasoli „Jaś”
- 3 łyżki cukru
- ¼ kostki masła
- 2 białka
- sól
- suszone gruszki, śliwki, wiśnie

Wykonanie:

Ciasto: drożdże mieszamy z ciepłym mlekiem (½ szklanki), 2 łyżkami cukru i 2 łyżkami mąki. Zostawiamy do wyrośnięcia. Do osobnego naczynia wsypujemy mąkę. W mące robimy dołek i wlewamy rozczyń. Jaja ucieramy z żółtkami i dodajemy do ciasta. W trakcie wyrabiania ciasta dodajemy resztę mleka, sól i roztopione masło. Wyrabiamy, aż pojawią się pęcherzyki i ciasto będzie błyszczące.

Farsz: fasolę moczymy przez 12 godz. Mak zalewamy wrzącą wodą i gotujemy przez ok. 10 min., studzimy i ucieramy. Fasolę gotujemy i ucieramy do konsystencji puree. Suszone owoce gotujemy 45 min., a następnie kroimy w kostkę. Ubijamy pianę z białek i łączymy wszystkie składniki nadzienia. Formujemy pierogi i nadziewamy. Smarujemy na wierzchu rozmąconym białkiem i pieczemy około 40 min.

PIEROGI PIECZONE Z KASZĄ GRYCZANĄ

Maria Dziedzic, Rakolupy, gm. Leśniowice

Składniki na około 30 szt.:

Ciasto:

- 2 kg mąki pszennej
- 2 łyżeczki soli
- 2-3 łyżki cukru
- 5 dag drożdży
- 1 litr + 1 szklanka mleka

Farsz:

- 1 kg kaszy gryczanej
- 1 kostka białego twarogu
- 4-5 ziemniaków
- sól, pieprz, vegeta, trochę skwarek z mięsem

Wykonanie:

Ciasto: drożdże rozrabiamy z 1 łyżeczką cukru i 2 łyżeczkami wody, wsypujemy mąkę do miski, dodajemy sól, cukier, rozrobione drożdże i podgrzane (ale nie gorące) mleko, wyrabiamy ciasto i odstawiamy do wyrośnięcia.

Farsz: gotujemy kaszę i ziemniaki. Ugotowane ziemniaki rozgniatamy. Do kaszy i ziemniaków dodajemy skwarki i studzimy. Dodajemy ser i przyprawiamy do smaku. Nadziewamy pierogi, wierzch smarujemy rozmąconym jajem i odstawiamy na chwilę do wyrośnięcia. Wkładamy pierogi do rozgrzanego piekarnika i pieczemy 20-25 min. w temperaturze 180°C, aż się zarumienią.

PIEROGI PO BIAŁOPOLSKU

Koło Gospodyń Wiejskich Białopole, gm. Białopole

Składniki:

- 1 kg ziemniaków
- 1 kg mąki pszennej
- około 1 litra wody
- 1 kostka białego sera
- 2 duże cebule
- boczek do smażenia
- sól i pieprz do smaku

Wykonanie:

Robimy ciasto jak na pierogi. Ziemniaki obieramy, myjemy i ścieramy na tarce. Topimy boczeczek na patelni i szklimy na nim pokrojoną cebulę. Na patelnię wrzucamy starte ziemniaki i wszystko razem podsmażamy. Na końcu dodajemy biały ser, wszystko przyprawiamy i dokładnie mieszamy. Przygotowane ciasto rozwałkowujemy na kształt prostokąta o wymiarach 15 cm na 10 cm, smarujemy farszem i zwijamy jak roladę. Gotujemy w osolonej wodzie około 10 min. Przed podaniem kroimy w plastry dowolnej szerokości. Pierogi podajemy gorące, ze śmietaną, z sosem czosnkowym lub skwareczkami. Wyśmienicie smakują również podsmażone.

CIASTO CUKINIOWE

Elżbieta Tomasiak, Teresin, gm. Białopole

Składniki:

- 2 jaja
- 1 ½ szklanki cukru
- ½ szklanki oleju
- 1 ½ szklanki cukinii startej na małych oczkach i osączonej z soku
- 2 szklanki mąki
- 1 ½ łyżeczki sody
- 2 łyżeczki kakao
- 2 łyżeczki cynamonu

Wykonanie:

Jaja ucieramy z cukrem, dodajemy olej i dobrze mieszamy. Dodajemy resztę składników i wlewamy całość do tortownicy o średnicy 26 cm, posmarowanej masłem i wysypanej bułką tartą, bądź wyłożonej papierem. Pieczemy około 50 min. w temperaturze 180°C. Ciasto możemy przełożyć dżemem.

PIERÓG DROŹDZOWO-JAGLANY

Elżbieta Łuczkiwicz, Rakołupy, gm. Leśniowice

Składniki:

- 5 szklanek mąki
- 1 szklanka mleka
- 1 kostka margaryny lub masła
- 5 płaskich łyżek cukru
- szczypta soli
- cukier waniliowy
- 1 szklanka kaszy jaglanej (ugotować na sypko i ostudzić)

Nadzienie:

- suszone owoce
- dżem

Wykonanie:

Ciasto: drożdże rozrabiamy w letnim mleku, dodajemy łyżkę cukru i $\frac{3}{4}$ łyżki mąki. Gdy rozczyln „ruszy”, dodajemy resztę mąki, roztopione letnie masło, wystudzoną kaszę jaglaną, cukier, sól i dokładnie wyrabiamy ciasto, aż znacznie odchodzić od rąk i miski. Przykrywamy ściereczką i odstawiamy w ciepłe miejsce do wyrośnięcia.

Nadzienie (owoce mogą być różne, jakie lubimy): suszone owoce moczymy wcześniej w gorącej wodzie, a gdy zmiękną, odcedzamy i kroimy w cienkie krótkie paseczki - jeśli będą mało słodkie, można dosłodzić. Mieszmamy z dżemem, aby farsz się nie rozpadł.

Gdy ciasto podrośnie, wyjmujemy z miski na stolnicę, rozwałkowujemy na jeden duży placek lub kilka mniejszych. Nakładamy farsz owocowy, zwijamy w rulon, końce zlepimy, wkładamy na wąską blaszkę, smarujemy roztrzepanym jajem (można posypać rozdrobnionymi orzechami). Odstawiamy jeszcze chwilę do wyrośnięcia, a następnie wstawiamy do piekarnika i pieczemy ok. 45 min. Po upieczeniu smarujemy słoninką i posypujemy cukrem pudrem.

KOTLETY MIELONE Z PIECZARKĄ

Jolanta Wicińska, Wojślawice, gm. Wojślawice

Składniki:

- 1 kg mięsa mielonego wieprzowego
- 2 jaja
- 2 kromki chleba czerstwego (do moczenia)
- 1 bułka tarta
- ½ łyżeczki mąki ziemniaczanej
- 2 cebule średnie
- 2 ząbki czosnku
- ½ kg pieczarek
- natka zielonej pietruszki
- 2 kostki rosółowe drobiowe
- sól, pieprz prawdziwy, olej

Wykonanie:

Chleb i bułkę krótko moczymy w wodzie. Natkę pietruszki myjemy, osuszamy i siekamy. Do mięsa mielonego dodajemy wcześniej namoczony i odcisnięty z wody chleb oraz posiekane składniki, tj. bułkę, jaja, sól, pieprz prawdziwy, posiekaną pietruszkę, starty na tarce czosnek, cebulę oraz kostki rosółowe rozpuszczone w gotującej się wodzie, które podniosą dodatkowo smak potrawy oraz dodadzą jej soczystości. Wszystkie składniki dokładnie mieszamy ze sobą, wsypując mąkę ziemniaczaną i bułkę tartą w takiej ilości, aby mięso nie kleiło się do dłoni. Następnie opłukaną, osuszoną pieczarkę otaczamy mięsem mielonym. Formujemy kotleciki oraz otaczamy w bułce tartej. Smażymy z obu stron na rozgrzanym oleju.

KAPUSTA Z GROCHEM I GRZYBAMI

Stowarzyszenie Kobiet Wsi Teresin „Pod lipą”, Teresin, gm. Białopole

Składniki:

- 2 kg kapusty kiszzonej
- ½ kg grochu zielonego lub żółtego
- garść grzybów suszonych lub świeżych
- olej lub słonina (zasmażona)
- 3 średnie cebule
- ewentualnie ½ kg ziemniaków ugotowanych i utłuczonych

Wykonanie:

Gotujemy groch do miękkości. Kapustę kiszoną płuczemy, aby nie była zbyt kwaśna, a następnie gotujemy. Cebulę siekamy w kostkę, podsmażamy lekko na oleju lub smalcu. Wszystkie składniki mieszamy (można dodać skwarki ze słoniny). Doprawiamy do smaku pieprzem i solą. Gotujemy jeszcze trochę, aby wszystkie składniki dobrze się połączyły. Aby zagęścić potrawę, można dodać ugotowane, rozgniecione ziemniaki.

KLOPSIKI Z WARZYWAMI

Koło Gospodyń Wiejskich Raciborowice, gm. Białopole
Aneta Kwaśnik

Składniki:

- 70 dag mieszanego mięsa mielonego
- 2 jaja
- 2 cebule
- 1 ziemniak
- 1 bułka
- duży słoik marynowanych warzyw (marchew, kukurydza)
- 30 dag pieczarek
- olej do smażenia

Sos:

- 4 ziarenka ziela angielskiego
- 1 listek laurowy
- 1 kostka bulionowa
- 1 marchewka
- ½ łyżki mąki
- 1 łyżeczka śmietany

Wykonanie:

Pieczarki kroimy i podsmażamy na oleju. Bułkę moczymy w mleku i odciskamy. Ziemniaka obieramy, ścieramy na tarce. Cebule kroimy i szklimy na oleju. Połowę cebuli dodajemy do mięsa razem z bułką, ziemniakiem, jajem i całość mieszamy. Przyprawiamy do smaku.

Z masy formujemy klopsiki, każdy faszujemy marynowanymi warzywami i pieczarkami. Podsmażamy na oleju.

Sos: resztę podsmażonej cebuli, marchewkę, przyprawy i kostkę bulionową zalewamy wodą doprowadzamy do wrzenia. Wkładamy podsmażone klopsiki i gotujemy. Zagęszczamy mąką wymieszaną ze śmietaną i gotujemy jeszcze ok. 5 min.

NALEWKI

NALEWKA CHRZANOWO-MIODOWA

Koło Gospodyń Wiejskich Białopole, gm. Białopole

Składniki:

- ½ litra spirytusu
- ½ litra przegotowanej wody
- korzeń chrzanu
- 2 łyżki prawdziwego miodu

Wykonanie:

Do szklanego słoja wlewamy przegotowaną, ostudzoną wodę, dodajemy 2 łyżki miodu, wlewamy spirytus i wrzucamy starty chrzan. Zakręcamy. Po tygodniu filtrujemy, przelewamy w butelki i odstawiamy na pół roku w ciemne miejsce. Im dłużej leżakuje, tym jej smak jest lepszy.

NALEWKA Z PĘDÓW SOSNY

Wanda Żarnicka, Pobołowice-Kolonia, gm. Żmudź

Składniki:

- 120 pędów sosny (zebrane w kwietniu - maju)
- 1 szklanka miodu
- 1 kg cukru
- 1 ½ litra wody
- 1 litr spirytusu

Wykonanie:

Wodę zagotować z cukrem i gorącym wywarem zalać pędy sosny. Ostawić na 24 godziny. Po 24 godzinach zlać wywar, zagotować i ponownie zalać nim te same pędy. Znow odstawić na 24 godziny. Do wywaru wlać 1 szklankę miodu, wymieszać i przecedzić wywar przez ściereczkę. Dodać litr spirytusu, zamieszać i odstawić na ok. 3 tygodnie.

NALEWKA DERENIOWA

Elżbieta Łuczkiwicz
Rakołupy, gm. Leśniowice

Składniki:

- 1 kg - 1,20 kg jagód derenia
- 1 litr spirytusu
- 1 kg cukru pudru

Wykonanie:

Jagody derenia myjemy w zimnej wodzie, wsypujemy do słoja, zasypujemy cukrem i zalewamy spirytusem. Odstawiamy na 2-3 tygodnie, co jakiś czas potrząsając słojem, by cukier dobrze się rozpuścił. Po tym czasie zlewamy nalewkę, łączymy z ½ litrem zimnej przegotowanej wody. Mieszamy, rozlewamy do butelek i zostawiamy w chłodnym miejscu. Nalewka nadaje się do spożycia po 3 miesiącach, ale im dłużej stoi, tym jest smaczniejsza.

NALEWKA Z KWIATÓW CZARNEGO BZU (MAJ / CZERWIEC)

gm. Leśniowice

Składniki:

- 40 szt. kwiatu czarnego bzu
- 1 ½ kg cukru
- 2 pomarańcze
- 2 cytryny
- 2 kwaski cytrynowe

Wykonanie:

Owoce pokroić w plastry (ze skórkami) i razem z kwiatami i cukrem wrzucić do naczynia (najlepiej sporego garnka) - wymieszać. Zostawić na 3 dni, aż puści sok. Dodać 2 litry przegotowanej, wystudzonej wody i wstawić do lodówki na 2 dni. Odcisnąć i przecedzić. Dodać 0,75 litra spirytusu i zostawić na 1 dzień. Przebrać do butelek.

JABŁKOWE ROZMAITOŚCI

JABŁECZNIK NA WYJĄTKOWE OKAZJE

Alfreda Mikołajczuk, Dubienka, gm. Dubienka

Składniki:

Ciasto:

- 1 ½ szklanki mąki
- 3 łyżki masła
- 4 łyżki cukru pudru
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 2 łyżki zimnej wody
- 1 jajo

Nadzienie:

- 1 kg jabłek (najlepiej Szara Reneta)
- 3 budynie waniliowe bez cukru
- 2 szklanki białego wina
- 2 szklanki soku jabłkowego
- $\frac{3}{4}$ szklanki cukru
- 1 cukier waniliowy
- ½ litra śmietany 30%

Wykonanie:

Z podanych składników zagniatamy ciasto i wstawiamy do lodówki na około 30 min.

Z podanych składników nadzienia gotujemy budyń (bez śmietany 30%). Schłodzone ciasto wyjmujemy z lodówki, rozwałkowujemy i wykładamy nim tortownicę o średnicy 24 cm włącznie z brzegami. Surowe, obrane jabłka kroimy w kawałki i wykładamy na ciasto. Zalewamy wszystko ciepłą masą budyniową. Pieczemy 90 min. w piekarniku nagrzanym do 175°C. Po upieczeniu odstawiamy do ostygnięcia. Śmietanę 30% ubijamy z 2 łyżkami cukru pudru i wykładamy na chłodne ciasto. Całość zalewamy 2 łyżkami ajerkonianu.

JABŁECZNIK Z MASĄ JOGURTOWĄ

Lilla Skibicka, Rogatka, gm. Dubienka

Składniki:

- 1 szklanka cukru
- 1 szklanka mąki pszennej
- ½ szklanki mąki ziemniaczanej
- 5 jaj
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia

Masa jabłkowa:

- 1 kg jabłek
- 2 opakowania cukru waniliowego
- 1 opakowanie galaretki cytrynowej

Masa jogurtowa:

- 1 szklanka jogurtu
  - 1 szklanka śmietany
  - ¾ szklanki cukru
  - 1 opakowanie galaretki wiśniowej
  - 3 łyżki soku z cytryny
- Tłuszcz do wysmarowania blachy, papier do pieczenia.

Wykonanie:

Ciasto:

Białka ubijamy, dodajemy cukier, żółtka, mąkę wymieszaną z proszkiem do pieczenia. Blaszkę smarujemy tłuszczem, wykładamy papierem do pieczenia. Ciasto przekładamy do foremki. Pieczemy 30 min.

Masa jabłkowa:

Jabłka obieramy, ścieramy na tarce i smażymy 10 min. Do gorącej masy dodajemy galaretkę i cukier. Całość mieszamy.

Masa jogurtowa:

Jogurt i śmietanę miksujemy z cukrem i sokiem cytrynowym. Galaretkę rozpuszczamy w ½ szklanki gorącej wody i studzimy. Łączymy z jogurtem.

Masę jabłkową wykładamy na ciasto. Masę jogurtową rozprowadzamy na zimniej masie jabłkowej. Dekorujemy polewą czekoladową lub według uznania.

JABŁKA W KOPERTACH

Teresa Wilkos, Kamień Kolonia, gm. Kamień

Składniki:

- kilka jabłek
- 2 szklanki mąki pszennej
- 1 kostka margaryny
- 1 jajo
- 2 łyżki gęstej śmietany
- 1 opakowanie proszku do pieczenia
- 2 łyżki cukru pudru

Wykonanie:

Jabłka obieramy ze skórki, przekrajamy i wydrążamy gniazda nasienne. Z reszty składników zagniatamy ciasto i wstawiamy na ok. 1 godz. do lodówki. Schłodzone ciasto rozwałkowujemy na bardzo cienkie placki, a następnie wycinamy kwadraty wielkości jabłka. W kwadraty otulamy jabłka, zlepiając cztery rożki. Pieczemy na złoty kolor. Po ostygnięciu posypujemy cukrem pudrem.

JABŁKOWA FANTAZJA

gm. Leśniowice

Składniki na ciasto:

- 50 dag mąki
- 5 dag cukru
- 1 mały proszek do pieczenia
- 5 żółtek
- 1 kostka masła
- szczypta soli

Reszta składników:

- 1 cukier waniliowy
- 2 łyżki śmietany
- 2 - 3 kg jabłek
- 25 dag cukru pudru
- dużo cynamonu
- 5 białek

Wykonanie:

Ciasto wyrabiamy i dzielimy na połowę. Do jednej połowy ciasta dodajemy 2 łyżki śmietany, ugniatamy i wykładamy ciastem blaszkę wyłożoną poprzednio papierem do pieczenia. Drugą połowę wkładamy do zamrażalnika. Na ciasto wykładamy utarte na tarce o dużych oczkach jabłka połączone z cynamonem. Jabłka równo rozsmarowujemy i posypujemy cukrem waniliowym. Z białek ubijamy pianę, dodając 25 dag cukru pudru. Pianę wykładamy na ciasto, posypujemy startym na grubej tarce ciastem z zamrażalnika. Pieczemy ok. 1 godziny w 180°C.

CHLEBY

CHLEB

Jolanta Ciszewska, Strzelce, gm. Białopole

Składniki na zakwas:

(zakwas przygotować 3 dni przed pieczeniem chleba):

- ½ szklanki wody
- 1 dag drożdży
- 2 łyżki mąki pszennej
- 2 łyżki mąki żytniej
- szczypta soli

Składniki na ciasto:

- 4 szklanki wody
- 2 płaskie łyżki soli
- 1 szklanka mąki żytniej (2000)
- 3 szklanki mąki żytniej (720)
- 1 szklanka mąki pszennej chlebowej
- 2 szklanki mleka zsiadłego lub słodkiego
- 2 dag drożdży
- siemię lniane, nasiona słonecznika, pestki dyni, kminek

Wykonanie:

Wodę, sól, mąkę, zakwas, drożdże mieszamy i zostawiamy na 8 godzin. Następnie dodajemy 2 szklanki zsiadłego mleka lub mleka słodkiego, 7-8 szklanek mąki

pszennej, siemię, nasiona słonecznika, nasiona dyni, kminek i wyrabiamy ciasto. Pozostawiamy do wyrośnięcia, a następnie przekładamy do 3 wąskich foremek (keksówek). Ciasto wygładzamy i zostawiamy do wyrośnięcia w ciepłym miejscu. Piekarnik nagrzewamy do temperatury 200°C. Wyrośnięty chleb wkładamy do piekarnika. Pieczemy ok. 20 minut w temperaturze 200°C, a następnie zmniejszamy temperaturę do 180°C, pieczemy 1 godzinę. Po upieczeniu wyjmujemy chleb, wierzch smarujemy wodą i olejem, pozostawiamy do wystygnięcia.

CHLEB

Alicja Kucińska, Teresin, gm. Białopole

Składniki:

- 5 dag drożdży
- 50 dag zakwasu
- 60 dag mąki żytniej
- 60 dag mąki pszennej
- ½ litra serwatki lub mleka
- ½ łyżki soli

Wykonanie:

Zakwas mieszamy z serwatką lub mlekiem oraz częścią mąki. Zostawiamy na 1 godz. do wyrośnięcia, a następnie dodajemy pozostałe składniki. Po wymieszaniu znowu pozostawiamy do wyrośnięcia. Przekładamy do blaszek, ciasto wygładzamy i jeszcze chwilę czekamy, aż zwiększy objętość. Piekarnik nagrzewamy do temperatury 180°C. Wyrośnięty chleb wkładamy do nagrzanego piekarnika i pieczemy 45 min. (wąskie blaszki) w temperaturze 180°C. Po upieczeniu wierzch smarujemy gorącą wodą.

CHLEB ŻYTNÍ

Grażyna Czapka
Kamień, gm. Kamień

Zakwas:

- 20 dag mąki żytniej
- 1 szklanka wody ciepłej
- 2-3 ząbki czosnku

Składniki na zakwas mieszamy i odstawiamy na ok. 15 godzin w ciepłe miejsce.

Ciasto:

- 80 dag mąki żytniej
- 70 dag mąki pszennej
- 10 dag drożdży
- 1 czubata łyżka soli
- ok. 1 litr ciepłej wody

Wykonanie:

Do miski wsypujemy 40 dag mąki żytniej i 30 dag mąki pszennej, dodajemy zakwas rozrobiony z nie-

wielką ilością wody. Całość mieszamy tak, aby miało konsystencję gęstej śmietany. Dodajemy rozrobione drożdże. Zostawiamy całość do wyrośnięcia na ok. 1 godz. Następnie dodajemy 40 dag mąki żytniej, 40 dag mąki pszennej i 1 łyżkę soli. Wyrabiamy dodając wodę do uzyskania požądanej konsystencji. Przekładamy do wysmarowanych olejem lub innym tłuszczem blach. Odstawiamy na ok. 1 godz., aby ciasto chlebowe urosło, a następnie pieczemy w 200°C przez 1 godz.

CHLEB PSZENNY NA PŁATKACH OWSIANYCH

Danuta Kolman, Żalasocze, gm. Dorohusk

Składniki:

- 1 kg mąki
- 4 szklanki wody letniej
- 10 dag drożdży
- 1 ½ szklanki otrąb pszennych
- 1 szklanka płatków owsianych
- 10 dag słonecznika
- 1 łyżka soli
- 1 łyżka cukru
- 3 łyżki oleju

Drożdże rozprowadzamy z cukrem, solą i wodą. Dodajemy resztę składników i wyrabiamy ciasto, tak by odchodziło od ręki. Czekamy, aż urośnie, wkładamy do formy i zostawiamy jeszcze raz do wyrośnięcia. Pieczemy ok. 1 godz. w temp. 200°C.

CHLEB ŻYTNIO-PSZENNY

Wanda Barej, Teresin, gmina Białopole

Składniki na zakwas:

- 1 litr wody
- 2 dag drożdży
- 80 dag mąki żytniej przesianej

Składniki mieszamy i odstawiamy na minimum 12 godz.

Składniki na ciasto:

- 3 ½ litra serwatki lub zsiadłego mleka
- 8 dag drożdży
- 3 kg mąki pszennej przesianej
- 3 ½ – 4 kg mąki żytniej przesianej

Wykonanie:

Wszystkie składniki wyrabiamy ok. 30 – 40 min., a następnie odstawiamy do wyrośnięcia. Nakładamy do wąskich blaszek (ok. 8 szt.) wysmarowanych tłuszczem i jeszcze na moment odstawiamy do wyrośnięcia. Wstawiamy do gorącego pieca chlebowego i pieczemy przez ok. 1 – 1 ½ godz. Po wyjęciu z pieca wierzch chleba smarujemy słoiną i przykrywamy do odparowania.

CHLEB PSZENNY Z PESTKAMI SŁONECZNIKA

Elżbieta Tomasiak, Teresin, gmina Białopole

Składniki:

- 1 kg mąki pszennej
- 1 litr ciepłej wody
- 10 dag drożdży
- 3 łyżeczki cukru
- 1 łyżeczka soli
- 3 szklanki dodatków: ziarna słonecznika, ziarna dyni, siemię lniane, otręby pszenne, otręby żytnie.

Wykonanie:

Mieszmamy 150 ml wody, 3 łyżeczki cukru, 2 łyżki mąki oraz 10 dag drożdży. Gdy drożdże zaczną rosnać, dodajemy je do pozostałej mąki. Dolewamy pozostałą wodę. Wyrabiamy ciasto i dodajemy 3 szklanki dodatków. Przekładamy ciasto we wcześniej natłuszczone blaszki. Gdy ciasto wyrośnie do 2/3 wysokości blaszek, wkładamy je do piekarnika. Pieczemy w temp. 180 – 200°C przez 1 godz.

**SERNIKI...
I PIERNIKI**

BARWNY SERNIK

Barbara Dzieńkowska, Kamień, gm. Kamień

Składniki:

Ciasto:

- 6 jaj
- 1 margaryna
- 1 szklanka cukru
- 2 szklanki mąki
- 2 łyżeczki proszku do pieczenia
- 2 łyżki oleju

Masa serowa:

- 1 ½ kg sera białego
- 1 ½ szklanki cukru
- 6 jaj
- 2 ½ łyżki mąki ziemniaczanej (niezbyt pełne)
- 2 łyżki margaryny
- aromat wg uznania
- ½ łyżeczki proszku do pieczenia

Dodatkowo:

- czerwony kisiel
- 1 łyżka ciemnego kakao
- garść suchego maku

Wykonanie:

Ciasto: margarynę ucieramy z cukrem, dodając po 1 jaju. Dodajemy resztę składników. Ciasto dzielimy na 3 części. Do jednej dodajemy czerwony kisiel, do drugiej kakao, a do trzeciej garść suchego maku.

Masa:

Ser przekręcamy przez maszynkę. Następnie ucieramy z cukrem, dodając po 1 żółtku. Dodajemy resztę składników. Na końcu dodajemy ubitą pianę z białek i całość mieszamy. Masę serową wykładamy na blachę wysmarowaną tłuszczem. Na ser łyżką kładziemy na przemian 3 kolory ciasta. Pieczemy 50 min. w 180°C. Nie wyjmujemy zaraz po upieczeniu! Sernik najlepiej smakuje na drugi dzień.

SERNIK WARSTWOWY

Alfreda Mikołajczuk, Dubienka, gm. Dubienka

Składniki na ciasto:

- 3 szklanki mąki
- 25 dag masła
- 1 szklanka cukru
- 2 jaja
- 2 łyżki mleka
- 2 łyżki miodu
- 1 łyżeczka sody oczyszczonej
- 1 cukier waniliowy

Składniki na masę:

- 1 kg tłustego białego sera , trzykrotnie zmielonego
- 15 dag masła
- 6 jaj
- 1 szklanka mleka
- 1 szklanka cukru
- 1 cukier waniliowy
- 1 opakowanie budyniu (duże)
- 3 łyżki smażonej skórki pomarańczowej
- 1 słoiczek dżemu morelowego
- 1 opakowanie ciemnej polewy czekoladowej
- kawałek białej czekolady

Wykonanie ciasta:

Mąkę mieszamy z sodą i siekamy z masłem. Dodajemy pozostałe składniki i zagniatamy ciasto. Ciasto dzielimy na 3 równe części, każdą część zawijamy w folię i schładzamy przez ok. 1 godz. w lodówce. Następnie każdą z części rozwałkowujemy na placek grubości 4-5 cm, wkładamy do formy wyłożonej papierem i pieczemy ok. 15 min. w temperaturze 180°C. Odstawiamy do wystygnięcia.

Wykonanie masy:

Ser, jaja i masło podgrzewamy w garnku stale mieszając. Dodajemy cukier waniliowy i nadal na ogniu mieszamy do uzyskania gładkiej konsystencji. Wlewamy budyń rozpuszczony w chłodnym mleku i przez moment całość gotujemy, aż składniki ładnie się wymieszają. Na koniec dodajemy skórkę pomarańczową.

Przełożenie:

Wystudzone placki smarujemy dżemem morelowym i wykładamy gorącą masę serową: placek-dżem-masa serowa, placek-dżem-masa serowa-placek-dżem-masa serowa. Kiedy ciasto wystygnie, polewamy ciemną czekoladą i oprószamy wiórkami białej czekolady.

SERNIK MARYSI

Barbara Dzieńkowska, Kamień, gm. Kamień

Składniki:

- 1 ½ kg białego sera
- 3 czubate łyżki mąki ziemniaczanej lub 2 budynie śmietankowe
- 2 szklanki cukru
- 18 łyżek margaryny
- 12 jaj
- duży zapach cytrynowy
- kasza manna

Wykonanie:

Ubijamy pianę z jajek, ser ścieramy na tarce jarzynowej o dużych oczkach i dodajemy pozostałe składniki. Na koniec dodajemy ubitą pianę z białek i rozpuszczoną, schłodzoną margarynę. Wszystko delikatnie mieszamy. Dwie blaszki keksówki (nie duże) smarujemy tłuszczem i wysypujemy kaszą manną. Wykładamy masę serową. Pieczemy ok. 50 min. w temperaturze 180°C. Zostawiamy do ostygnięcia w piekarniku (przy lekko uchylonych drzwiczkach).

SERNIK NA ZIMNO

Barbara Dzieńkowska, Kamień, gm. Kamień

Składniki na masę serową:

- ½ kg sera
- 1 szklanka cukru pudru
- 1 kostka margaryny
- 4 żółtka
- 1 galaretka wiśniowa rozpuszczona w 1 szklance wody z 2 łyżeczkami żelatyny

Składniki na pianę:

- 4 białka
- 1 szklanka cukru pudru
- 1 galaretka cytrynowa rozpuszczona w 1 szklance wody z 1 łyżeczką żelatyny

Wykonanie:

Ser, cukier, żółtka i margarynę ucieramy na puch. Wlewamy tężejącą galaretkę. Całość mieszamy i wylewamy na wcześniej upieczony cienki biszkopt lub ciastka biszkopty maczane w rozpuszczonej galaretkę, np. żółtej.

4 białka ubijamy z 1 szklanką cukru pudru. Dodajemy cukier i chwilę ubijamy. Pod koniec ubijania wlewamy tężejącą galaretkę. Całość mieszamy i wylewamy na masę serową.

NIEDZIELNY PIERNIK HERBACIANY

Elżbieta Łuczkiwicz, Rakolupy, gm. Leśniowice

Składniki

Ciasto:

- 3 szklanki mąki
- 1 szklanka oleju
- 4 jaja
- torebka przyprawy do pierników
- 1 szklanka cukru, tłuszcz do formy
- 1 szklanka miodu
- 1 szklanka mocnej herbaty
- 2 łyżeczki sody

Masa:

- 6 łyżeczek kaszy manny
- niepełna szklanka cukru
- 1 kostka masła lub margaryny
- ½ litra mleka
- sok z ½ cytryny

Wykonanie

Ciasto:

Do miski wysypujemy mąkę, dodajemy płynny miód, olej, chłodną herbatę, jaja, sodę, cukier i przyprawę do pierników. Mieszamy i wyrabiamy ciasto. Dzielimy na 2 równe części. Dwie jednakowe płaskie blachy smarujemy tłuszczem, układamy ciasto. Pieczemy 45 min. w temperaturze 160°C. Wyjmujemy i studzimy.

Masa:

Szklankę mleka gotujemy z cukrem. Pozostałe mleko mieszamy z kaszą manną i wlewamy do gotującego się mleka. Mieszając gotujemy chwilę, uważając, aby się nie przypaliło. Studzimy. W misce miksujemy kostkę masła. Dodajemy po łyżce ostudzonej kaszy, cały czas miksując. Na końcu dodajemy sok z cytryny. Ostudzone placki przekładamy masą – resztą masy posmarujemy wierzch. Dekorujemy według gustu, może być to polewa czekoladowa lub kolorowe wiórki.

**RACUCHY,
PLACKI
PĄCZKI**

PĄCZKI ZIEMNIACZANE

gm. Leśniowice

Składniki:

- ½ kg gotowanych ziemniaków bez soli
- ¾ szklanki cukru
- 12 dag drożdży
- ½ szklanki mleka
- ½ kostki margaryny
- 4 jaja
- 2 łyżki octu lub spirytusu

Wykonanie:

Z drożdży, mleka oraz odrobiny cukru robimy rozczyn. Gdy wyrośnie, dodajemy do niego mąkę, ciepłe ziemniaki, rozpuszczoną margarynę i oraz jaja ubite z cukrem. Zagniatamy wszystko razem i formujemy pączki. Smażymy na oleju. Można nadziać powidłami wedle uznania.

42

RACUCHY PO KOCIEWSKU

Leokadia Muzyka, Kurmanów, gm. Białopole

Składniki:

- 1 ½ szklanki mleka
- 3 dag drożdży
- 2 łyżki cukru
- 2 ½ szklanki mąki pszennej
- 2 jaja
- 1 łyżka roztopionego masła
- olej do smażenia
- 1 cukier waniliowy

Wykonanie:

Do mleka dodajemy rozkruszone drożdże, 1 łyżeczkę cukru i podgrzewamy na małym ogniu, aż mleko będzie letnie. Wsypujemy ½ szklanki mąki, delikatnie mieszamy i odstawiamy w ciepłe miejsce. W osobnym naczyniu ubijamy jaja, dodajemy resztę cukru i wlewamy rozrobiony zaczyn. Wszystko mieszamy. Dodajemy resztę mąki i po wymieszaniu odstawiamy na ok. 1 godz., aż ciasto wyrośnie. Na koniec dodajemy cukier waniliowy i roztopione masło. Smażymy w gorącym oleju z dwóch stron.

PLACKI Z WIŚNIAMI

Krystyna Szwedo, Teresin, gm. Białopole

Składniki:

- 2 jaja
- 1½ szklanki mleka zsiadłego
- 2 łyżki cukru
- 2-3 szklanki mąki pszennej
- 1 łyżeczka czubata sody
- olej do smażenia
- cukier puder do posypania
- wiśnie świeże, wydrylowane, odsączone

Wykonanie:

Wszystkie składniki (oprócz wiśni) dokładnie mieszamy. Ciasto powinno być gęściejsze niż ciasto naleśnikowe, jednak nie zbyt gęste.

Na patelni rozgrzewamy tłuszcz i wykładamy: łyżka ciasta, na ciasto wisienki i jeszcze na wierzch łyżka ciasta. Smażymy z obu stron. Posypujemy cukrem pudrem.

PĄCZKI SEROWE

Krystyna Tryksa, Turka, gm. Dorohusk

Składniki:

- ½ kg twarogu
- 5 jaj
- 2 szklanki mąki
- ¾ szklanki cukru
- 1 łyżeczka sody oczyszczonej
- 1 łyżeczka octu
- 1 cukier waniliowy
- smalec lub olej rzepakowy do smażenia

Wykonanie:

Ser przepuszczamy przez maszynkę. Wszystkie składniki dokładnie mieszamy, formujemy pączki i smażymy na rozgrzanym tłuszczu. Po smażeniu wykładamy na papier, aby odsączyć tłuszcz.

